

Nota bevat informatie die niet openbaar
gemaakt kan worden:

☐ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☒ JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

Auteur

Datum

24 februari 2022

Kenmerk

WJZ / 22115928

Kopie aan

Bijlage(n)

4

Beslisnota

Wetsvoorstel natuurcompensatiebank; nader
rapport tbv ministerraad

Parafenroute

Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State (RvS) heeft in juni 2021 een kritisch advies uitgebracht over het wetsvoorstel natuurcompensatiebank. Zij adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast. Naar aanleiding van het RvS-advies zijn het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangepast. Gezien dat dictum moeten de stukken eerst worden voorgelegd aan de ministerraad.

Gekoerst wordt op aanbieding aan de MR van 18 maart a.s. Dit ook omdat IenW heeft aangegeven tijd nodig te hebben om dit aan hun minister voor te leggen.

Geadviseerd besluit

U kunt het aanbiedingsformulier voor de ministerraad ondertekenen.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel introduceert de natuurcompensatiebank. Dat is een register van op voorhand te nemen natuurmaatregelen.
- De natuurcompensatiebank helpt bij het vinden van compensatie voor schade door stikstof bij projecten van het Rijk en van waterschappen, maar alleen bij projecten die van groot openbaar belang zijn en waarvoor geen alternatieven zijn. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn dijken, rijkswegen en grote projecten van defensie.
- Naar aanleiding van het RvS-advies zijn het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangepast. In het nader rapport aan de Koning reageert u op het RvS-advies.
- De RvS heeft ernstige twijfels over het nut van de natuurcompensatiebank (zie punt 4 van het advies). De RvS betwijfelt of het mogelijk is om de op voorhand te nemen natuurmaatregelen voldoende te laten passen bij de later pas blijkende behoefte van individuele projecten. Ook mist de RvS in de memorie van toelichting inzicht in het tijdsbestek waarbinnen de

natuurmaatregelen kunnen worden gerealiseerd, zodat duidelijk is wanneer deze ingezet kunnen worden als compensatienatuur in vergunningen.

- In het nader rapport erkent u het belang van een 'match' van de in de bank opgenomen natuurmaatregelen met de behoefte van toekomstige projecten. U merkt op dat dat hoge eisen stelt aan de inventarisatie van die behoefte bij aanvang van de bank. Ook erkent u dat het vullen van de bank tijd nodig heeft. Maar u wijst erop dat de bank ook nut heeft als zij slechts voorziet in een deel van de volledige compensatiebehoefte: een project is immers altijd geholpen met natuur die al klaar ligt, ook als nog aanvullende compensatie nodig is.
- Vervolgstappen:
 - Na akkoord ministerraad leggen wij u de stukken (maar dan zonder het ministerraadformulier) nogmaals voor, ter aanbieding aan de Koning.
 - De Koning dient het wetsvoorstel in bij de Tweede Kamer.
 - De vaste commissie voor LNV van de Tweede Kamer komt dan met een 'verslag' met schriftelijke vragen.
 - Die vragen worden door u beantwoord in de 'nota naar aanleiding van het verslag', eventueel gevolgd door een nader verslag etc.
 - Doorgaans volgt daarna de plenaire (mondelinge) behandeling in de TK, gevolgd door een schriftelijke en vervolgens mondelinge behandeling in de Eerste Kamer.
- Een nader rapport, zoals deze, kan tenzij hier inhoudelijke redenen tegen zijn, direct worden aangeboden aan de MR zonder ommekeer van een onderraad (RFL) of voorportaal van een onderraad (CFL).

Toelichting

- Zonder natuurcompensatiebank moet elk project zijn eigen compensatie realiseren. Dit leidt tot plukjes nieuwe habitat hier en daar, waarvan de aanleg pas begint als het project definitief vergund is. Dat leidt tot vertraging van het project of tot extra compensatie. Dat laatste vanwege de onzekerheid hoe de habitat zich zal ontwikkelen en mogelijke extra schade, als toch met het project zou worden begonnen vooruitlopend op de realisatie van de natuurcompensatie.
- De natuurcompensatiebank gaat uit van het op voorraad aanleggen van verschillende stikstofgevoelige habitats. Dit biedt de habitats de kans om zich al te ontwikkelen tot functionele habitats en reduceert de onzekerheid over die ontwikkeling. Door het gebundeld aanleggen kunnen grotere stukken habitat worden ontwikkeld, waardoor de habitat zelf robuuster is dan wanneer een project zelf een stukje realiseert. Het strategisch realiseren levert synergie op met bestaande stukken Natura 2000-habitat, waardoor het Natura 2000-netwerk robuuster wordt. Dit alles kost wel tijd; het is een middel voor de middellange en lange termijn.
- Het wetsvoorstel is aangekondigd in brieven aan de Tweede Kamer van november 2019 en februari 2020. Voor de bank en de daarin op te nemen natuurmaatregelen is € 125 miljoen beschikbaar.
- Zoals aangekondigd in de brief van februari 2020 zal de natuurcompensatiebank primair openstaan voor veiligheidsprojecten van het Rijk of waterschappen (het voorkomen of beperken van

overstromingen, de veiligheid van infrastructuur of de nationale veiligheid). Maar ook andere dwingende redenen van groot openbaar belang kunnen een beroep van het Rijk of waterschappen op de natuurcompensatiebank rechtvaardigen.

- Desgewenst kan de bank bij ministeriële regeling worden opengesteld voor andere overheden. "Als dat aan de orde is, horen daarbij ook afspraken over het budget dat daarvoor nodig is", aldus de toelichting.
- De Wet natuurbescherming (Wnb) gaat op in de Omgevingswet. Vanwege de onzekerheid over de datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt het wetsvoorstel beide wetten.
- We maken van de gelegenheid gebruik om de Wnb aan te passen aan het feit dat u nu de bevoegde minister bent voor natuurbescherming. Op verzoek van BZK/VRO doen we dat nog niet in de wijziging van de Omgevingswet. De portefeuilleverdeling van het kabinet-Rutte IV heeft namelijk ook gevolgen voor andere in de Omgevingswet genoemde ministers. BZK/VRO wil op een later moment voor het hele stelsel van die wet bezien hoe daarmee om te gaan. Voor uw bevoegdheid maakt dat intussen niet uit: die ontleent u rechtstreeks aan uw benoeming bij koninklijk besluit. In de voorgestelde wijziging van de Omgevingswet worden dus nog taken en bevoegdheden toegekend aan de Minister van LNV, maar feitelijk worden dat uw taken en bevoegdheden.
- In het stelsel van de Wnb worden veel inhoudelijke bepalingen geregeld op wetsniveau, in het stelsel van de Omgevingswet meestal bij algemene maatregel van bestuur (amvb). Wij leggen u binnenkort een concept-amvb voor ter aanvulling van de in de Omgevingswet op te nemen bepalingen, ten behoeve van het openstellen van het concept voor consultatie.
- De stukken (wetsvoorstel, toelichting en nader rapport) zijn ambtelijk afgestemd met RVO (de Rijksdienst voor ondernemend Nederland, de uitvoeringsorganisatie die de natuurcompensatiebank moet gaan opzetten en beheren), BZK, IenW, Defensie, JenV, IPO en de Unie van Waterschappen.
- Samen met RVO bereiden wij een subsidieregeling voor, voor het 'zoeken', realiseren en beheren van compensatienatuur door terreinbeherende organisaties.